

Î N C H E I E R E

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Botnari Dumitru,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Botnari Dumitru
împotriva Tatiane Caisîn privind declararea nulității contractului de înstrăinare cu
condiția întreținerii pe viață, aducerea părților în starea inițială și obligarea OCT
Chișinău de a efectua modificările necesare în Registrul Bunurilor Imobile,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020 prin care s-a
respins apelul declarat Botnari Dumitru și s-a menținut hotărârea Judecătoriei
Chișinău, sediul Buiucani din 16 ianuarie 2019,

c o n s t a t ă :

La 7 iunie 2013, Botnari Dumitru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
către Tatiana Caisîn, concretizată ulterior prin care a solicitat declararea nulității
contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață din 25 aprilie 2013 încheiat
între Botnari Dumitru și Tatiana Caisîn, aducerea părților în poziția inițială și
obligarea OCT Chișinău de a efectua modificările necesare în Registrul Bunurilor
Imobile.

În motivarea cererii de chemare în judecată, Botnari Dumitru a reiterat că, este
fiul lui Botnari Dumitru Sergiu, născut în relația de căsătorie dintre Botnari Dumitru
Sergiu și Botnari Vanda.

În timp părtiniți au divorțat, iar Botnari Dumitru a rămas să locuiască cu mama.

După partajarea averii comune în devălmășie a soților, Botnari Dumitru a
procurat apartamentul nr. XXX din mun. Chișinău, satul Ghidighici str. XXX, XXX.

Reclamantul a indicat că, o perioadă de timp nu a comunicat cu tatăl Botnari
Dumitru Sergiu, iar la data 11 mai 2013 a aflat despre decesul tatălui său de la o rudă.

În timpul funerarilor comunicarea cu sora tatălui său, Caisîn Tatiana a fost una
agresivă și agitată.

La 13 mai 2013, Botnari Dumitru a obținut de la OSC Chișinău certificatul de
deces nr. DC-IV 1156577 în vederea deschiderii procedurii de moștenire, iar la 17
mai 2013 s-a adresat la Notarul Horea Maria cu cererea de a deschide dosar
succesoral pe defunctul Botnari Dumitru Sergiu.

Notarul i-a comunicat că, imobilul situat în mun. Chișinău, satul Ghidighici str. XXX, XXXX, ap. XXX este înregistrat pe numele defunctului.

Astfel, a instalat lacăt la ușa apartamentului, iar ulterior Caisîn Tatiana a depus plângere la poliție pe acest fapt, anexând la materialele cauzei copia contractului de înstrăinare și a procurii.

Reclamantul a indicat că, autenticitatea și legitimitatea actului de înstrăinare din 25 aprilie 2013 încheiat între Botnari Dumitru Sergiu și Caisîn Tatiana i-au trezit mai multe semne de întrebare, și anume perioada foarte scurtă de timp care a fost între semnarea contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viața și momentul decesului lui Botnari Dumitru Sergiu.

Argumentul de bază la stabilirea dolului a jucat-o semnătura defunctului Botnari Dumitru Sergiu.

Botnari Dumitru a relatat că procura întocmită la 11 aprilie 2013, conține o semnătură, care probabil că aparține defunctului, iar în contractul de înstrăinare din 25 aprilie 2013 este o semnătură total diferită de cea indicată în procură, chiar și modul în care este scris numele și prenumele este diferit.

Reclamantul consideră că, consimțământul lui Botnari Dumitru Sergiu a fost viciat la semnarea contractului de înstrăinare a imobilului, deoarece din momentul semnării tranzacției și până la decesul acestuia a trecut foarte puțin timp, iar semnătura aplicată pe contract este diferită de cea aplicată anterior pe procura din 11 aprilie 2013.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 16 ianuarie 2019, cererea de chemare în judecată depusă de Botnari Dumitru, s-a respins ca nefondată.

S-a încasat de la Botnari Dumitru cheltuielile pentru asistență juridică în favoarea lui Caisîn Tatiana în mărime de 5400 lei.

S-a încasat de la Botnari Dumitru taxa de stat neachitată la momentul depunerii acțiunii ce constituie 3% din valoarea acțiunii în mărime de 16149 (șaisprezece mii o sută patruzeci și nouă) lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța a constatat că, în momentul semnării contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viața, Botnari Dumitru Sergiu nu suferea de maladii psihice, avea posibilitatea să își dea semna de acțiunile sale și să conducă cu ele, putea acționa cu discernământ. Fapt constatat prin rapoarte de expertiză grafoscopică și psihiatrică legală postumă.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 16 ianuarie 2019, la 12 februarie 2019, Botnari Dumitru a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020, a fost respins apelul declarat de Botnari Dumitru și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 16 ianuarie 2019.

La 16 iunie 2020, Botnari Dumitru a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 16 ianuarie 2019 și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivare a invocat că, nu este de acord soluția instanțelor ierarhic inferioare, deoarece în cadrul examinării cauzei instanțele nu au elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei. A aplicat eronat

normele de drept material

Examinând cauza instanțele investite cu judecarea fondului nu au stabilit corect situația de fapt și de drept a litigiului.

Nu a apreciat probatoriul prin prisma art.130 din Codul de procedură civilă și nu s-a expus asupra tuturor argumentelor și probelor prezentate.

Examinând cauza instanța de apel, nu a apreciat și nu s-a expus asupra probelor prezentate cu referire la stare de sănătate a lui Botnari Dumitru Sergiu, în momentul semnării contractului. Probe care dovedesc faptul dolului, la semnarea contractului.

Instanța eronat a concluzionat că, contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viața, întrunește toate condițiile de valabilitate a actului juridic, și anume, consimțământul, obiectul, cauza, forma și că Botnari Dumitru Sergiu conștientiza acțiunile sale, își dădea semna de urmările lor.

Examinarea cauzei a fost una superficială, în condițiile în care probele prezentate în susținerea poziției nu au fost supuse aprecierii, la fel nu s-a expus asupra solicitării de interpelare a cauzei penale.

În opinia recurentului, concluzia instanței de apel este pripită, eronată și contrară normelor de drept procedural și material.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 10 martie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recurentul a indicat că, a recepționat decizia motivată a instanței de apel la 6 mai 2020, prin intermediul oficiului poștal.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța de apel a expeditat părților decizia motivată la 8 mai 2020. Recurentul a susținut că a recepționat-o al 16 mai 2020.

Cererea de recurs a fost declarată la 16 iunie 2020, respectiv, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 21 iulie 2020, instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 24 iulie 2020 , potrivit avizelor de recepție (f.d. 192 Vol. II).

Până la data examinării recursului, intimatul nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în

temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helters c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Botnari Dumitru, nu

se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Botnari Dumitru.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru